

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Győri Ítéltábla a dr. Pongrácz Tibor ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Orbán György ügyvéd által képviselt **alperes** ellen személyhez fűződő jog megsértése iránti perében a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 2008. március 3. napján kelt P.20.252/2007/13. számú ítélete ellen az alperes részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletét megváltoztatja, a felperes keresetét elutasítja.

Mellőzi az alperesnek az állam javára az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóság Illetékfőosztály felhívására fizetendő feljegyzett kereseti illetékben, valamint a felperes részére 15 napon belül fizetendő elsőfokú perköltségben való marasztalását.

Köteles a felperes 15 napon belül megfizetni az alperes részére összesen 50.000,- (Ötvenezer) forint első- és másodfokú perköltséget.

Köteles a felperes az állam részére az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatóság Illetékfőosztály felhívására a felhívásban jelzett időben és módon megfizetni összesen 60.000,- (Hatvanezer) forint feljegyzett kereseti és feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A megyei bíróság az ítéletében megállapította, hogy az alperes a "A" Napló 2006. június 15-i számában tett azon kijelentésével, mely szerint a felperesnek nyilvánvaló hazugságai vannak, melyek egyértelműen bizonyíthatóak, továbbá hogy visszaél a "B" Egyesület elnöki tisztségével, megsértette a felperes jó hírnevét és becsületét.

Kötelezte az alperest a jogsértés abbahagyására és eltiltotta őt a további jogsértéstől.

Kötelezte továbbá az alperest, hogy 15 napon belül fizetett közleményként tegye közzé a veszprémi Naplóban az alábbi nyilatkozatot:

„A veszprémi Napló 2006. június 15-i számában a **"D"** megvédi az igazát című cikkben valótlanul állítottam **"C"**, hogy több alkalommal nyilvánvalóan hazudott. Valótlanul állítottam azt is, hogy a **"B"** elnökeként visszaélt volna megbízatásával. felperestől a valótlan közlésekért elnézést kérek, jogsértésemért megkövetem és a jövőben tartózkodni fogok a hasonló jogsértésektől."

Kötelezte az alperest a felperes javára 500.000,- forint és annak 2006.június 15-től számított kamatai mint nem vagyoni kár, 30.000,- forint perköltség, az állam javára 30.000,- forint feljegyzett illeték megfizetésére is.

Ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a felek által csatolt újságcikkek, valamint a 2006. február 23-i közgyűlésről készült jegyzőkönyv alapján azt látta megállapíthatónak, hogy a **"E"** emlékmű állításával kapcsolatban a **"B"** Egyesület olyan közszereplést vállalt, mellyel kapcsolatban az egyesület tevékenysége - így az egyesület elnökeként tevékenykedő felperes tevékenysége is - a közszereplők tevékenységével azonos megítélés alá esik.

Rögzítette, hogy az az alperesi nyilatkozat, mely szerint a felperes „nyilvánvaló hazugságai...egyértelműen bizonyíthatóak" olyan általánosító jellegű tényállítás, amely szerint a felperes több alkalommal nem mondott igazat. Ezen esetekből az alperes a cikkben csak példaszerűen említi meg az emlékműállítással kapcsolatos felperesi eljárást.

Vagyis az alperes kijelentése lényegében azt tartalmazza, a felperes többször, több alkalommal nem mondott igazat.

Önmagában az a körülmény, hogy a felperes mikor és hogyan értesült arról, hogy a gyűjtésre felhívó tábla engedély-köteles, nem bizonyítja azt, hogy a felperes több alkalommal nyilvánvalóan hazudott. Tekintettel arra, hogy **"F"** tanúvallomásával ellentétben a közgyűlésről készült jegyzőkönyv **"G"** jelenlévőként nem tünteti fel, a bíróság a tanúvallomással szemben az okiratot fogadta el bizonyítékként. **"H"** tanúvallomása szerint korábban ugyan folyt egyeztetés azzal kapcsolatban, hogy a

tábla engedélyköteles-e, de hivatalos értesítést, állásfoglalást ezzel kapcsolatban az egyesület az önkormányzattól nem kapott. Az első írásos nyoma, hogy a tábla építési engedély-köteles lenne, a 2006.február 23-i közgyűlésről készült jegyzőkönyv, vagyis a táblaállítást illetően az nem állapítható meg kétséget kizáróan, hogy a felperes által hivatkozott újságcikket megelőzően a felperesnek tudomással kellett volna bírnia arról, hogy a tábla engedélyköteles.

Ennek a megyei bíróság álláspontja szerint azonban azért nincs kiemelkedő jelentősége, mert a perbeli általánosító jellegű állításnak valóságtartalmát az alperes nem bizonyította. Ez az alperesi állítás akkor sem fogadható el, ha akár az emlékmű-állítással, akár az azzal kapcsolatos tábla kihelyezésével kapcsolatban az lenne megállapítható, hogy az alperes állítása helytálló. A sérelmezett alperesi nyilatkozat ugyanis indokolatlanul széles körben utal arra, hogy a felperes nem mond igazat.

Rögzítette a megyei bíróság, hogy az alperes semmilyen bizonyítási indítvánnyal nem élt azzal a tényállítással kapcsolatban, hogy a felperes az egyesület vezetőjeként visszaél megbízatásával. Ez a cikkrészlet olyan tényállítást jelent, amely azt tartalmazza, hogy a felperes nem csak hogy nem mond igazat, de az általa képviselt egyesület, illetőleg annak tagsága érdekeivel kifejezetten ellentétesen cselekszik. A visszaélés egyben azt is jelenti, hogy a saját érdekeit az általa képviselt egyesület érdekei elé helyezi. Az alperes e körben sem tett eleget bizonyítási kötelezettségének, ezáltal ezek az állítások sértik a felperes jó hírnevét.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, annak megváltoztatása, a kereset elutasítása iránt.

Előadta, miszerint helyesen állapította meg a megyei bíróság, hogy a felperes tevékenysége az emlékműállítás ügyében a közszereplők tevékenységével azonos megítélés alá esik.

Kiemelte, hogy a közszereplőkről alkotott kedvezőtlen vélemény-nyilvánítás, értékítélet önmagában akkor sem alapoz meg személyiségvédelmet, ha túlzó vagy felfokozott érzelmeket tükröz.

Fenntartotta azon álláspontját, mely szerint az alperes az újságban tett nyilatkozatában az Alkotmány 61.§.(1) bekezdésében is rögzített szabad vélemény-nyilvánítás jogával élt.

Kiemelte, hogy a megyei bíróság ítéletének indokolásában a tényállítás értelmező szótárbeli magyarázatát adja meg, a személyhez fűződő jogsértés megítélésekor azonban a szövegmagyarázat nem tekinthető elegendőnek. A személyhez fűződő jog megsértése esetén a sértőnek vélt kijelentést szöveggörnyezetében kell vizsgálni. A szöveggörnyezetet vizsgálva azonban az állapítható meg, miszerint a nyilatkozat nem tényállítást tartalmaz, hanem véleményt fogalmaz meg.

Nem lehet eltekinteni attól sem, hogy a sajtó kifejezett megkeresésére nyilatkozta az alperes a felperes által sérelmezetteket, a nyilatkozat nem előzmény nélküli, azt nem sértési szándék vezette, hanem egy olyan konfliktus váltotta ki, melyet a felperes és az általa képviselt egyesület indukált.

Megállapítható, hogy a védegylet a már kialakult demokratikus szabályokat negligálva minden előzetes eljárást mellőzve bízta meg a mindenki által tisztelt művészt az emlékmű elkészítésével, úgy adva a megbízást a hely meghatározásával együtt, mintha azzal a döntésre jogosult egyetértett volna és ezt a szándékot tűzőn vízen keresztül akarták megvalósítani.

A közélet az ügyet egyébként annyival lezárta, hogy a felperes által képviselt egyesület több tagját megválasztották önkormányzati képviselőnek, magát a felperest a város legnagyobb gazdasági társaságának legmagasabb pozíciójába helyezték, így nem vagyoni kár akkor sem volna megállapítható, ha a személyiségi jogsértés megállapítható volna.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az ítélet helybenhagyására irányult.

Az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatait megismételve előadta, hogy a sérelmezett szövegrész nem vélemény-nyilvánítás, hanem tényállítás, ugyanakkor indokolatlanul sértő, általánosító, ami alapot ad a felperes jó hírneve, becsülete sértésének megállapítására, még a jelenleg a közéletben kialakult stílust figyelembe véve is.

Az ítélet tábla a Pp.249.§.(2) bekezdése értelmében részbizonyítás keretében megkereste a "A" Napló című napilap szerkesztőségét, amelynek közlése szerint az elsőfokú ítéletben írt elégtétel adás közzétételének a napilapban nincs akadálya, továbbá beszerezte és a per anyagává tette a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság

P.20.842/2006/14. sorszám alatti elsőfokú, valamint a Győri Ítéltábla Pf.I.20.181/2008/3. szám alatti másodfokú ítéletét, a Veszprémi Városi Bíróság 6.B.1061/2006/14. szám alatti és a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 1.Bf.22/2007/3. szám alatti ítéletét, illetőleg a büntetőügy anyagát.

Mindezekkel az adatokkal a megyei bíróság által megállapított tényállást kiegészítette.

E kiegészített tényállásból megállapítható, hogy a megyei bíróság a jelen perben a tényállást hiányosan, részben tévesen állapította meg, és az abból levont jogi következtetése is téves.

Megállapítható az adatok alapján, hogy a "E" emlékmű felállításával kapcsolatban jórészt a nyilvánosság előtt is zajlóan - a megyei bíróság által helyesen ezen ténykedésével kapcsolatban közszereplőként leírt - "B" Egyesület illetőleg annak vezetője a felperes, valamint a ...Önkormányzat tagjai, tisztségviselői, illetőleg az alperes közt vita alakult ki. A vitában a felek különböző állításokat tettek egymás magatartása vonatkozásában, illetőleg válaszoltak a másik fél által tett felvetésekre.

Az eljárás adatai alapján megállapítható, hogy az önkormányzat a felperesi oldal emlékmű állítási tervét támogatta ugyan, de nem a felperes által ajánlott Városház téren, hanem egyéb helyszíneken. A Városház tér rendezésével kapcsolatosan az önkormányzatnak eltérő elképzelései voltak.

Az is megállapítható, hogy a felperes, illetőleg a "B" Egyesület minden kompromisszumkészség nélkül ragaszkodott kizárólagosan a Városház tér helyszínhez, kompromisszumkészséget egyáltalán nem tanúsított.

2006. február 23-án tárgyalt a közgyűlés az emlékmű ügyéről, ahol "F" alpolgármester felvezetése szerint egy szóróanyagról és a védegylet bejelentéséből tudják, hogy másnap egy, az emlékművet egy az egyben bemutató transzparens felállítására készülnek a kezdeményezők, illetőleg hogy ezzel kapcsolatban építéshatósági aggályok merültek fel.

"H" a ... Városepítészeti Iroda vezetője felszólalásában közölte a jelenlévőkkel, hogy „a tábla felállításához kapcsolódó építési tevékenység építési engedély alapján végezhető el. A vonatkozó kormányrendelet és a helyi rendelet értelmezése szerint is, a tábla reklámtáblának minősül és a reklámtábla mint építési engedély köteles

építési tevékenység helyezhető el. A probléma ezen túlmenően az, hogy ez az a kategória, amelyre nem adható építési engedély a jelenlegi szabályozás szerint."

Ezen az önkormányzati ülésen hozta meg az önkormányzat közgyűlése a 38/2006. (II.23.) Kh.határozatát, mely szerint ...Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése nem járult hozzá, hogy a Megyeház téren az önkormányzat tulajdonában lévő területen "E" szellemiségének tiszteletére emlékmű állításra kerüljön. Az önkormányzat álláspontja az volt, hogy nem ellenzi az emlékmű elkészítését, de annak felállításával kapcsolatban több helyszínen is elképzelhető a Megyeház téren kívül is.

Az elsőfokú bíróság megállapításával szemben az ítéletálla álláspontja szerint "G" - aki tevékenyen belefolyt az emlékmű állítással kapcsolatos védegyleti tevékenységbe ("H" vallomása P.20.252/2007/13.sz.jkv.), részt vett a 2006.február 23-i közgyűlésen. Ezt alátámasztja "F" perbeni vallomása és ugyanakkor nem cáfolja az, amire a részvétel hiányát a megyei bíróság alapította, hogy a jegyzőkönyv nem tünteti fel jelenlévőként "G" egyrészt azért, mert arra adat nincs, hogy "G" tagja lett volna a közgyűlésnek és mint jelenlévő tagot fel kellett volna tüntetni, másrészt a jegyzőkönyv tartalmából az állapítható meg, hogy az a közgyűlésen felszólalók nevét, a felszólalásukat, és a közgyűlési döntéseket tartalmazza.

De alátámasztja ezt magának "G" a nyilatkozata is (P.20.252/2007/13.) miszerint „véltetően tőlem szerzett tudomást a közgyűlés döntéséről telefonon a felperes." Arról, hogy a kihelyezendő tábla engedély-köteles, a védegylet képviselői tudomással bírtak. "H" előadta, hogy „volt egy egyeztetésünk, amelyen "I", "G" és én voltunk jelen. Egész pontosan ez egy nem formális megbeszélés volt, ahol kérdésként merült fel még a közgyűlés előtt hosszabb idővel, hogy ez a tábla kihelyezhető-e. Én akkor azt mondtam, hogy építési engedély alapján létesíthető, mert reklámtáblának minősül, de ilyen engedély nem adható."

Ezzel egybeesik "G" nyilatkozata is, „"H" említette nekem, hogy szerinte a tábla engedély-köteles, de ez nem hivatalos közlés volt. Erről a beszélgetésről én említést tettem a felperesnek is."

Ez pedig az előzőekből eredően a közgyűlést megelőzően és a táblaállítás előtt történt.

Ennek ellenére a védegylet a táblát a közgyűlést követő napon, február 24-én kihelyezte a Megyeház térre.

Ezt követően ismét fellángolt a vita a tábla kapcsán, hogy jogszerű vagy jogellenes volt a kihelyezés, a táblára „engedély nélkül kirakott” szöveget ragasztottak a polgármesteri hivatal munkatársai.

A "A" Napló 2006. március 22-i számában ezzel kapcsolatosan a felperes azt nyilatkozta, hogy a védegylet ismeretlen tettes ellen büntető feljelentést tett a rendőrségen. A hatóság dolga, hogy minősítse, rongálás történt-e avagy sem.

Elmondta, arról, hogy az emlékmű tervét engedély nélkül állították volna fel, csupán az újságból szereztek tudomást, ezzel kapcsolatban hivatalos értesítést eddig nem kapott az egyesület.

Ugyanezen napon, 2006. május 22-én 20.00 órakor a ... tv Közéleti Magazin című műsorában szerepelt vendégként az alperes. A műsorvezető az alperessel készülő riportot úgy kezdte: „polgármester úr megszólíttatott a mai híradónkban, a mondat így szólt: hogy sajnálattal állapítottuk meg, hogy alperes polgármester előzetes ígéretétől eltekintve semmit nem tesz az ügy békés rendezése érdekében, az egyesület által felajánlott kompromisszumos megoldások mindegyikét elutasította, ez egy sajtóanyag a védegylet mai anyagából, ez egy teleregény, most már nálunk is mindenki tudja, hogy a emlékműről van szó, tehát a kérdés az az, hogy miért nem tesz semmit a békés rendezésért.”

Az alperes ezt követő válasza azzal kezdődött „ és azt is mindenki tudja a védegylet akkor nem igazmondás, mert hiszen nem ígértem semmit azon kívül, hogy amennyiben eltávolítják a törvény előtt kihelyezett táblát, transzparenszet, akkor kezdeményezek egy egyeztetést a szobor jövőbeli esetleges elhelyezésével kapcsolatban.”

Ezen alperesi kijelentéssel kapcsolatban a felperes, mint az egyesület elnöke az alperessel szemben rágalmazás vétsége miatt feljelentést tett.

(A Veszprémi Városi Bíróság 6.B.1061/2006/14. szám alatti döntésével a Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság 1.Bf.22/2007/3. szám alatti ítéletével jogerőre emelkedetten az alperest felmentette.)

A feljelentésről a "A" Napló a 2006. június 14-i számában adott hírt.

Ezen hírre reagált az alperes 2006. június 15-i nyilatkozatában a perbeli esetet érintően.

A cikk teljes terjedelmében a következőképp szól:

„... (VDP) - a **"B"** Egyesület vezetői ahelyett, hogy az önkormányzattal való együttműködésre törekednének, demonstratív módon kivonulnak a megoldást kereső megbeszélésről, és feljelentéssel mérgezik tovább a helyi társadalmi légkört.

A megyeszékhely polgármestere reagált így a tegnapi lapunkban megjelent hírre, miszerint egy, a Városi Televízióban tett kijelentése miatt a **"B"** Egyesület bírósági eljárást kezdeményezett ellene. alperes lapunkkal közölte, „a védegyelet elnökének felperesnek a nyilvánvaló hazugságai - többek között arról, hogy mikor milyen módon értesült a **"E"**-szoborral kapcsolatban tervezett önkormányzati lépésekről - egyértelműen bizonyíthatóak.

Egy társadalmi szervezetet minősít vezetőjének, vezetőinek cselekedete, magatartása, ezért ronthatja is annak hitelét. A Veszprém tv-ben elhangzott véleményével nem a védegyelet jó szándékú tagjait kívántam megbántani, hanem felhívni a figyelmet arra a minősíthetetlen helyzetre, ahogyan az egyesület vezetője, vezetői járnak el és élnek vissza megbízatásukkal" - nyilatkozta alperes . Mindehhez hozzáfűzte „készen állok arra, hogy bármilyen bírósági eljárás esetén megvédjem igazamat".

Az ítéletábra álláspontja szerint - a megyei bíróság álláspontjával ellentétben - nem lehet eltekinteni a vitafolyamattól, az ott tett kölcsönös kijelentésektől, álláspontoktól. Nem lehet csupán egy adott cikk egy meghatározott kijelentését még az adott cikkből kiragadva is értelmezni.

Az is megállapítható, hogy az alperes a perbeli cikkben tett kifogásolt kijelentését ezen vita keretében tette és abban a felperesnek kizárólag az emlékmű állítási vita keretében tett egyes állításait minősítette „nyilvánvaló hazugságok"-nak. Ebből egyet ki is emelt, azt a felperesi nyilatkozatot többek között, hogy a felperes mikor milyen módon értesült a **"E"** szoborral kapcsolatos tervezett önkormányzati lépésekről.

(Megjegyzi az ítéletábra, hogy a megyei bíróság a Győri Ítéletábra Pf.I.20.181/2008/3.számú ítéletével jogerőre emelkedett P.20.842/2006/14.számú döntésében a **"B"** Egyesület ottani keresetét azzal utasította el, hogy az ott tett

megállapítást az alperes a vita keretében és a védegylet kompromisszumkészségével kapcsolatos felperesi előadásra tette, illetőleg megállapította azt is, hogy a védegylet az emlékműállítással kapcsolatosan egyáltalán nem volt kompromisszum kész.)

A vita egészét vizsgálva az is nyilvánvaló, hogy az alperes a perbeli nyilatkozata körében a cikkben írt példán túl értékelte a felperesi kompromisszum-készséget, valamint a felperesi feljelentés megalapozottságát, valóságát.

A jelen perbeli adatokból az ítélet tábla álláspontja szerint egyértelműen megállapítható az, hogy a felperes valótlan állítást tett a 2006. március 22-i cikkben a vonatkozásban, hogy arról, hogy az emlékmű tervét engedély nélkül állították volna fel, csupán az újságból szereztek tudomást, továbbá valótlan volt az a kijelentése is, miszerint a védegylet - a felperes - egyáltalán bárminemű kompromisszumra hajlandó lett volna az emlékmű felállításának helyét illetően.

A cikk azon kitételében pedig, hogy „egy társadalmi szervezetet minősít vezetőjének, vezetőinek cselekedete, magatartása, ezért ronthatja is annak hitelét. A ... tv-ben elhangzott véleményemmel nem a védegylet jó szándékú tagjait kívántam megbántani, hanem felhívni a figyelmet arra a minősíthetetlen helyzetre, ahogyan az egyesület vezetője, vezetői járnak el és élnek vissza megbízatásukkal.” nem tényállítást tett az alperes, hanem a felperes és vezető társai eljárását minősítette, értékelte, bírálta, azaz az Alkotmányban biztosított vélemény-nyilvánítás szabadságával élt.

A vélemény-nyilvánítás pedig önmagában - tényállítás híján - a jó hírnév sérelmét nem alapozza meg.

Kétségtelenül túlzó a „hazugságai” szó használata, azonban nem lehet eltekinteni attól, hogy a felperes az emlékmű állítással kapcsolatban egyértelmű közszereplést vállalt, ebben a körben közszereplőnek tekintendő, és attól sem, hogy az emlékmű állítással kapcsolatosan a felperes és elvbarátai, valamint az önkormányzat és annak tisztségviselői, az önkormányzat egyes választott képviselői között egy politikainak is tekinthető vita alakult ki.

Mindezeknek megfelelően - figyelemmel a PK 12.F. Állásfoglalás III.pontjára, de a 36/1994. (VI.24.) AB.határozatban írtakra is, mely szerint fokozott alkotmányos védelmet élveznek az olyan értékítéletek, amelyek a közügyekre vonatkozó

vélemények ütközésében kapnak hangot, valamint az e körbeli bírói gyakorlatra (BH.2001.522.sz.) - a sérelmezett nyilatkozat nem minősül jogsértőnek, annak hangvétele a közszereplő felperes túlni köteles, ezért az ítéletábra a megyei bíróság ítéletét a Pp.253.§.(2) bekezdése értelmében megváltoztatva a keresetet elutasította azzal, hogy az eredményes alperesi fellebbezés folytán mindkét fokú eljárásban pervesztessé vált felperes a Pp.78.§.(1) bekezdése alapján köteles a mindkét fokú eljárásban pernyertes alperes jogi képviseleti díjból álló perköltsége és a feljegyzett kereseti, valamint fellebbezési eljárási illeték megfizetésére (Pp.78.§.(1) bekezdés, 6/1986.(VI.26.)IM.számú rendelet 13.§.(2) bekezdés).

Győr, 2009. évi április hó 30. napján

Dr. Ábrahám Éva sk.
a tanács elnöke

Dr. Lezsák József sk.
előadó bíró

Dr. Vass Mária sk.
bíró